

68 ԹԵԶԵՐԻՆԻ ԷՎԿԷՆ

የግዴታ ምዕራፍ

ԲՐԷՆՍ ԴԻԶՄԱՐԳ ԿԷ ՇԱՐԳ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

(Ըսքէք թայ թ ըրտան խիւ լաւա)

Մ. Գեօօթէլին, Տէրսաստեթ Ալման-
եա սէփարէթինէ թայերին օլունմասը,
պիւթիւն իւրօպաեա վէլվէէ վիրմիշ
տիր: Բրէնս Պիզմարգըն իթիմատ վէ
էմնիյէթ իթտիյի ատամըն, մէզըբիւր
մուհիմմ մէէմուրիյէթէ նասպ իտիվմէ-
սինինն մանէասը նէ տիր: Էզհանը ամ-
մէյի թախտիշ իտիծի հավատիս արգա-
սընտան կէզէն ատամլար, մէկերլի:
Բրէնս Պիզմարգ, բօլիթիգասընն մէր-
քէզինի Տէրսաստեթէ մշ թահվիլ իյ-
լէտի աէյի չիմտիտէն քէնտու քէնաու-
լէրէ սիւալ իլլէմէքտէ տիրլէր: Շարգ-
մէսէլէսի եէնիտէն պաշ մը կէօթէէրէ-
նէք տիր: Բրէնս Պիզմարգ, Ալիսթրիաեը
միւրվէհալ իլլէտիւքտէն, վէ Յրանսա-
եը ուֆալթտքգլասա սնրար, շիմտիտէ
թիւրբիտս իւքթրինէ մի հիւճու իթմէք,
վէ եախտ հիշ տէյիլ իսէ, Բուս տա-
քէլլէրինէ, Պօղալ իչինէ կէօթիւրէն
եօյու մը ալմաք նիեթթինտէ տիր:

Պիր ազ մէլմէկէնք ունան Պէրլին մասին
պիրիսիզ, կէօրիւնիւր քի շու ուզուր-
սուզ էֆքիւտարաւ գահիպ օլմագտտ
տըր: Պիզլէրէ էօլմէ ինանտըրքլմագ
իսթէնիւմէքտէ տիր քի, կիւեա Ալման-
եա հիւքիւմէթի, պու կիւնէ գատար
թիւրքոննէն իսթիդպալը հագգընտտ
պի գայտ տուրմուշ օլտուրու հալտէ,
պու կիւնքի կիւն, մէմալիքի մնհրու-
սէեե գատըք չըգմագ իւզրէ Բուսիւ
հիւքիւմէթիլէ պիր օլմուշալէ Ալպիթիւ
հիւքիւմէթիլին նուֆուզ ու թէէսօի-
րլինտէն իսէ, Բուսիւ հիւքիւմէթիլին,
թունա մէ Պալգանլարտա քէսպի նու-
ֆուզ ու թէէսօիւր իթմէսինի միւրու-
նաճ թուէմագտտ իմիշ, Բըրէնս Պիզ-
մարգըն նիեմէթ ու էֆքիւտարըք գայ-
տէն ֆիլիէ կէթիւմէք խւամմէթի,
Մ. Բէտտէէէ իհաէ օլունմուշ իմիշ,
Պիզմարգ տիմէք Կօրչագօթ տիմէք
տիր:

Հէր նէ գտտար ընամի սուրէթ տէ
 եալանա չըգտրըլտը իսէ տէ, պունուն
 իլէ պէրապէր, պու. տէֆա Գալատաղ-
 տա վուգու պուլան վագալարտա Բու-
 սիանլն բարմաղջ միւշահէտէ օլուն-
 մագտաւ տոր :

Պոսան իւէ Հէրաէքին թէ հիւքէւն
 պիր հաւտէ պուլունմագտա օլտուլա
 պիտուէֆաթ պիրտիրիմիշ վէ Սըրպա
 կէլինճէ, օ տա եագքընտա գալլաեա
 կիրիշմէեէ հագըր պուլունմագտա իմիշ
 Գոնթ Սնտրասի, Պէրլինաէն ալտէթ
 իտէք իթմէգ, հէր նէ դատար սուրէ
 թի գահիւթաէ սուլհ ու սալահ հիւքմ
 իտէճէք տիր տէյի քէչի օլունմագտա
 իտէ տէ, սուլհուն ուզուն միւտտէթ
 տէվամ իտէճէյի հագքընտա ալա
 աէօղ վիրէմէգ օլտուլունու իրմուլա
 պիւլաիրմիշ տիր Ագըլլ Մտեհ (հօնի
 Անտրասի) էլպէթթիւ պիր շէյ հասի
 շէմիշ տիր վէ գօրգմաեարագ պունի
 պիրտիրմէքուն տիր, Դիւբէհիգ, շու
 րասըն տտիի ունուլթմամալք քի ա
 քէրլէրի, շիմտիրքինտէն դիեատաէ սան
 ճագ թտահթընտա ոագչաուագ իչին ագ
 ճէ թալապ էլլէմէտի մինասիպէթի իլէ
 պու իտանը գուլլունմիշ տըր :

Էկէր պու թէ վաթ ուրաքա ի թիմաս
ի թմէք լաղըմ կէլիւ իսէ , բըրէնս Պիզ
մարդը , պիւթիւն պիւթիւն թէ պալիւ
ոէթ ի թմիւ կէօրէնէ յիւ :

ԲԵՐԷՆԱ ՊԻՂՄԱՐԳ՝ ԷՎՐՈՊԱՄԱՍ քիմ
սէնին թէէսսիրինի գապուլ իթմէղ պի
տիլլոմաթ օլտուղու հալտէ, շիմոի

տիկէր պիր տիբլումաթըն բօլիթիդաքս
արգասընտան կիթմէքտէ իմիշ, կիւեա
եհլի սէպաթ վէ իտտաաճը բըրէնս
Պիգմարգ, պիրտէն պիրէ սայիր պիր
հիւքիւմէթէ էֆքեար էսիրի օլմուշ,
վէ քէնտի թասավվուրլարընը իճրա իյ-
լէտիքտէն սօնրա, սայիր պիրիսի իշին
շալըշարադ, կէրէք քէնտի վաթանընը
վէ կէրէք քէնտիսինին մէզէլլէթէ տիւ-
շար գըլմանա մէյեալ իմիշ, Պէօյլէ պիր
շէյէ ինանըր իտիք նէ վագըթ քի բը-
րէնս Պիգմարգ, Շարգ մէսէլէսինին,
Բուսհանըն իսթէտիյի կիպի հալլ իտիւ-
մէսի, Ալմանեա իշին էն զիեաաէ խա-
յըրլը տըր տէյէ սահիհէն իգնա օլմուշ
օլաա իտի: Պու շէյ միւմքին տիր, Փա,
գաթ չօգլուգ իհթիմալտէն տէյիլ տիր-
իշ էկէր պէօյլէ իսէ, Երլլինտէ գուրպան
կիւտէն Ալսիթիւա իմքեթթօրու տուր:
գիրա: իշ պու թասավվուրլարըն, գալ-
տէն ֆիիլէ կէթիրիլմէսի իշին էվլէլ
էմիրտէ Ալսիթիւա տէվլէթինի եհնմէք
լարգմ կէլիր:

Ղէ տէյիլ եաւընըզ Ալսթիթեաք, իւլա, Սըրպլար, Պօշնագլար, Պուլլարլար ղէ Ուլահլարը տախի չըղնամագ իճապ հոտէր, պուշլար իսէ, Մօսքօվտան զիեառէ, Օսմանլըտան գօրգարլըզ, զիրա, Բուսիսեա նիսպէթլէ, Օսմանլըլար քէնտիէրլինէ տահա եագըն տըր, ղէ Մօսքօվլա Օսմանլը թէպախլէթ ինտէն պիրիսինի ինթիխապ իմմէք չագըմ կէլսէ, սիւահա տապրանմագ պիլէ իսաթըրլարընտան կէչմէզ։ Բուսիլա բօլիթիկասընհա, Շարգ մէսէիէսխինի եէնիլտէն զուհուրէ կէլմէսի, Էլլօպահառ ուսուսլի պիր մուշարէպէ վուգուինէ իշարէթ տիմէք տիր, իշլէ օզէման, Ֆրանսանքն սէվինճինէ հուսուտ պուլունմանհաճագ տըր։ Էվլէթ, Ալմանեա ասքէրի գուվլէթլի տիր, լաքին ապա մաղլուպ օլմազ տէրէճէտէ տէյիլ տիր, ղէ էկէր Ալմանեա օրտուլարը, Մօսքօվ էֆքեաքընա իըտմէթ իթմէեէ գալգըըրլար իսէ, օզէման տէյիլ եաւընըզ ինկիլթէրա, իւլա, Թիւրքիա, Ալսթիլա, Ֆրանսա, իմթալեա քեմալիէն, գուրպան կիտէնլէրին թարափընտա պուլունահագլար տըր։

Պու հալտէ մուհարէպէ արծէնինն, թա Հինտիաթանտան Պալթիգ տէնի- ղինէ գատար սիրայէթ իտէճէյի չիւբ- հէտէն միւսթաղնի տիր : Մէզքըւը պէոյիւք մուհարէպէ հէնկիւմըն ոա Ալմանեանըն պիրիլինին պաշընա նէ կէլէճէյինի վէ պէոյլէ պիր մուհարէ- պէտէ սէպէպիլէթ վիրէն պու իքի պէոյիւք տէվլէթին , օլ վագըթ նէ հալէ կիրիֆթար օլաճաղընը շիմտիտէն . քէշֆ իթմաճ գիւտտէսիլլէ բուսթալմ- րէգ տոր : Պու սուրէթլէն , րուսիանըն պէոյիւմէսի իշին , Ալմանեա վէ էլվրօ- տյանըն մէնֆատթլարը թէհլիքէկէ պը- րագըրմըջ օլաճագ տոր , Պուլնտանտա մատտա , բրէնա տը Պիգմարգ , պիրաղ դամիրսիզ , ֆագաթ իշ կէօրիւճիւ պիր էհլի տիրլօմաթ տըր տէյի գազանմըջ օլտուղու շէրէֆէ , պու սուրէթլէ իւ- լիլ կէթիրիպ , հիսապ թահճընտա օլան . քիւսթախլըղը , էմրի պասիրէթէ մուղա- յիր տիվանէճէ պիր ճէսուրլուղա թահ- վիլ օլմուշ օլաճագ տըր : Մ . տը Պիգմար- գըն , Ֆրանսաեա գապուլ իթտիրտիյի շարթլարը , ալբգտան ալըա թայեիպ իլլէտիւք , ֆագաթլ , պուլնուճ իլէ պէ- րապէր տէ , Ալմանեա պիրիլինին պա- շա չըգմաաըն , էվրօմանա խալըլը տատ իլլէմիշիլ տիր , էլիեր թէվաթու- րէն սլօյլէնտիկի կիպի , Ալմանեա չարգ- տա տիկէր պիր բոլթթգահա սիւլու

իտեճէք օրուր իսէ, քէնտի էն մաղրուր
տիւշմէնէրինին երեզիւնէ վորումուշ օր
տուգլարը շէյլէրի հագգիւը շքգարմէշ
օլանագ վէ քէնտի պիրլիի, սուհ ու
սաւահա պիր վասըթա օլմանը պ, իլա
եէնիտէն եէնի գաւղաւարա սէպէպ
օլմուշ օլտուղունու պիւթիւն տիւնեա
միւվանէհէսինտէ իսպաթ իթմիշ օլա-
նագ տոր :

Բերքէնա տը Պիզմարգ պու եօլլարա սիւլուգ իտէճէք օլուր իսէ, Ալման-եանքն խարիճի վէ տախիլի բէք չօգ տիւշմէնլերի զուհուր իտէճէք տիր, չիւնքի, Ալմանեալլար իլէ Սըլավլար պէյնիտէ խուսուսմէթ եէնիտէն պաշ կէօսթէրիս, գապինէթօլար իլէ ագըլլը էնլի տիբլօմթլար, պուսուսն էօ-նիւնիւ ալամազլար, Բերքէնա Պիզմարգ, Ալվլթրիտ, վէ Ֆրանսանա զալէպէ իյ-լէմէսի իլէ թէճէպպիւրի թահրիգ օլ-լունմուշ, գուլվէթի միւմէյիգէսինէ (ղատողութիւն) խաէլ կէվիշ վէ պու սուրէթլէ, հիւքմտար ֆամիլիասը մէն-ֆասաթլարընա վէ ասքէրիճէ հըրսը շան ու թամաա ալէաթ օլմուշ օլմալը քի Բուսիանքն շարգտա իթթիխազ իյ-լէմիշ օլտուղու բօլիթիգտեա սիւլիւք իտէպիլսին Պու պէօլէ տիր տէյի գա-պուլ իլմէյիղ, վէ պալէատէ գիքրի սէպգտթ իտէն թէվաթ ուրաա ինան-մանբղ, չիւնքի, մէգքիւր բօլիթիգտ, հէմէլլօսպանք, վէ հէմտէ Ալման-եանքն մէնֆաթլարընա գարալլը տըր, Բազարլլըք տախի օլմուշ տուր, մէսէ-լա, Բուսիանքն շարգտա օլան նիեթթ ու էֆքտարլարքն վիւճուտէ կէլմէ-սինէ րաղի օլմադընա գարալլըք Բուսիա հիւքիւմէթի, Ալմանեանքն, Տանիմարգտեք վէ Ֆիլէմէնկի վէ պա-զը Պալթիգ էհալէթլինի զապթ իթմէ-սինէ միւսաատէ իտէճէք, վէ Բուսիա տա, Պտթիգտէ զայպ իթտիլինին եէ-րինի, Ագտէնիգտէն տօլուրաճադ տըր տէյի պիղլէրէ ինանտըմադ իս-թէնիլսէ տախի, պիղ մէնմուլ իտէմէ-յիղ քի Ալմանեա իլլէլէթի, իքի ֆա-թիս հիւքմտարլարքն, պու թասալ-վուրլարք, քէնտի չէրէֆի ազլիմէլէրի իլին իճրա իթմէլէրինէ միւսաատէ ի-տէպիլսին :

Պատգամբ , պու կիպի պիր թէճըրլււ-
պէեեէ գալիքըըըտըըընտա , մէզքիւր
միլլէթիին իթիթիսագ իտէճէյլ թաւլը
ու հարէքէթի հէր նէ տալիս ոլսա
պիզ շունա էմինիզ քի էվորպաննն սա-
յիր տէվլէթիւրի , մէզքիւր թառալ-
վուրլարա տէյիլ էալլընը գարըք կէլէ-
ճէք , իլլա , էվորպա միլլէթիւրինն իս-
թիզլալիյէթ ու հուգուգուռու անա-
ալլընա տալիս իքի հիւքիւմէթէ գարըք
սիլահա տալիս տալլըննաճազլար տըր-
հէրէքիւմտարլարա կիւվէնմէյիին տէր-
հէր տարպը մէտէլ տիր , Մ . տը Պիզ-
մարգա համլ ոլընննն թասալվուրլար ,
էյլէ թասալվուրլար տըր քի պու կիւ-
նէտէք հիւզ պիր թամաի վէ մաղդուր
հիւքմտար օ կիպի թասալվուրլարա
ղահիպ ոլմամը տըր :

Պիղ զհետեւէ չու. իթիգատտահերզ
քի բբրէնաւ աք Պիղմարգ. ասլա թէպտի-
ւի նիսեթ ու էֆքեար իթմէմիշ, վէ
քէնտիսի, տէյիլ Բուսիաննն վէ եախստ
Ալվթիթիաննն, իլլա Ալմաննաննն րէ-
յիսի վիւքէլասք աքր, վէ շարգ մէսէ-
լէսիսե էլ ալթսա տախի, թամ էլլի
սէնէ Բբրուսիաննն թապի օլմաքնտան
իսթիֆատէ իթմիշ օլան, վէ պու կիւն-
քի կիւն Ալմաննաննն իսթիգլալիլթի-
նէ տալա էյի նազարլա պաքմաննն
Բուսիա Տիւքիււլէթինէ գարշը, կրէնք
չարգ վէ կրէնք Պալթիգ տէնիցի թա-

Բաժընդատան մանկի օլմագ Իշին օլաճագ
տըր :

ՊԱՐՄԿԱՄՏԱՆ

Դաւաճեցի Տաղորդում եմ . Պարսկաստանի երկաթուղին , որ գիծը կապից ծովէն , այսինքն Էնգելէն մինչև Բէնտէր-Յուշիր պիտի ձգուի , անգլիական ընկերութեան գործակալն , որ թէ՛ Տրանում էր , դաշնադրութեան թուղթն Շահին կնքել տուեց :

—Սէդր-է գէմբ (մեծ եպարքոսը) այս
տարի կարեց կառավարութիւնից իզուր
ռոնիկ և թոշակ ստացողներին չատերի
թիւը, որ արքունի ծառայութեան մէջ
չը գտնուելով, գարձեալ ստանաւ է-
ին նորան :

Իսկ նույն որ պաշտօնի մէջ էին, և առատ ռոճիկ էին ստանում, պակասորդեց։ Օրինակի համար, մի Սէրժիպ (զնտապետ) որ ստանում էր 1000 թուման, այժմ ստանում է 600 թուման։ Այդպարզով պակասել է բոլոր ծառայողներին ռոճիկը, որ միմիայն Ատրպատականում մինչև երկու հարիւր հազար թուման գումար է կաշքում, յոգուտ արքունի գանձարանի։

Նազըմ-իւլ-Միւլըի Պարսկաստան
հրաւիրելն , և նորա Շահիյ այն ծան.
րակշիռ պաշտօնը ստանալն , արդարեւ
մեծ օգուտներ կարող էր ունենալ
Պարսկաստանի քաղաքակրթութեան
համար : Իւ Նազըմ-իւլ-Միւլիքը կատա-
րեց այն ինչ որ մի մարդ կարող էր ա-
նել իւր մի քանի ամիսվայ գործունէ-
ութեան մէջ , Ալսիսինն նա գրեց նոր
օրէնքներ , որոնք անհրաժեշտ պէտք
էին Պարսկաստանի բարեկարգութեան
այժմեան զինականին : Բայց թէ երբ պի-
տի գործածելուին այդ օրէնքները , դեռ
յայտնի չէ . . . »

Պարսկաստանի միջուռնը ժողովուրդը
դե ք վաղուց անտի նախապաշարուած
լինելով Նաղմա-իւ-Միւլքի դէմ, որ-
պէս ժի յեղափոխական անն(1) իշտ
խորթութեամբ նայում էր նորա վերայ
նոցա նախանձը աւելի զրգռուութեաւ,
երբ Շահը շնորհեց նորան «Նաղմա-իւ-
Միւլք» (բարկարգիչ տէրութեան)
տիտղոսը, և յանձնեց վերանորոգու-
թիւններ անել իւր տէրութեան մէջ:

Նաղբժ-իւլ-Միւլբքի կեանքը ամէն
րոպէ վտանգի մէջ է : Սէտր-Էդէմը
որ շատ սիրում էր նորան, կամենալով
առ ժամանակ հեռացնել Պարսկաստան,
նիյց, յանձնեց նորան մի փառաւոր պաշ-
տօն, այն է Լսնտարյում Շահի կողմից
լիակատար դեսպան : Էւ մօտ օրերս
ասում են Նաղբժ-իւլ-Միւլբք պիտի
ուղղկորուի դէպի Անգղիայ :

(Վ) Նապրմըն-Միկըր, հայագիր երի
տասարդը, փարիզում իւր ուսումը վերա-
ցնելէն յետոյ, երբ դարձաւ Թէհրան, նա
կազմեց մի «Ֆրամաօսեան» կուսակցու-
թիւնն նորան խիստ յաջողութե օյդ հին
նարկութիւնը, և փոքր ժամանակով աստ-
եան բազմաթիւ կուսակիցներ: Մօլլանիջ
հաւաճանք հարուցին նորա գէլմ, որոյ պատ-
ճառան նա ստիպուեցաւ թողնլ Պարսկաս-
տանը, և գնալ Պոլիս: Եւի Շահը Պոլիսէն
միւսանգամ նորան Թէհրան հրաւիրելէն
մետոյ, նա էր արդէն կատարեալ զբաղան-
շարդ, և թողնլ էր իւր հին զաղապար-
ներն:

ՈՒՆԻԴ ՂԱԶԷՌԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Պալատական Բնակարանի Բաղադրություն
Տ. • ԶԶ Իսթր / Սանկտ